DÉPOT LÉGAL

DIRECTEUR-GERANT:

191 NĂM THỨ BA — NGÀY 20 THÁNG 6 NĂM KỶ TỴ — TỪ NGÀY THỨ TƯ 20 JUIN 1929 — MỖI SỐ 5 XU

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI-QUỐC	
Một năm	6$00		6$00
Sáu tháng	2,80		3,50
Ba tháng	1,50		2,00

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN ĐÌNH-PHIÊN. Ai đăng quảng cáo việc riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

敲民

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO QUÁN Đường Đông-Ba, Huế

Giây thép: TIẾNG-DÂN — Huế

Vì Chánh-phủ cho rằng cái chủ-quyền của mình là tuyệt-đối cho nên việc duy trì trị-an của Chánh-phủ là cốt làm cho không có cái gì xâm phạm đến chủ-quyền ấy được.

LẠI BÀN VỀ TRỊ-AN

Từ vài ba năm nay, trên mặt ba kỳ đã thổi một luồng gió khủng-bố làm cho nhân dân khó bề lạc-nghiệp an cư, mà nhứt là bọn thanh-niên lại càng bị lao-lung điên-bái. Cái duyên-cớ vì đâu, trên tờ báo nầy đã từng bày tỏ nhiều phen. Hiện nay chỉ xin bàn về cách Chánh-phủ đối phó với cái tình-thế ấy thế nào.

Vô luận là Chánh-phủ nào, dù gọi là Chánh-phủ thì trách-nhiệm là phải duy-trì trị-an trong bờ cõi. Trị-an là gì? Trong mấy bài xã-thuyết các số báo 182, 183, 184, ông X. T. T. đã giải-thích rõ ràng, đây xin tóm lại một câu rằng: duy-trì trị-an tức là giữ gìn làm sao cho trong bờ cõi khỏi sinh ra cái trạng-thái nguy loạn.

Những thủ đoạn của Chánh-phủ dùng để duy-trì trị-an là thế nào? Muốn xét đều ấy thì phải hiểu cái quan-niệm của Chánh phủ đối với trị-an. Vậy trước hết xin xét về cái quan-niệm ấy

Tóm lại, trị-an tức là: trong nước chia ra hai hạng người, một hạng chủ-trị, một hạng bị-trị, một hạng thống-trị, một hạng phục-thuộc, mỗi hạng phải ở trong địa-cảnh của mình, nếu vượt ra ngoài thì trị-an tất dao-động. Mỗi hạng có quyền-lợi nghĩa-vụ riêng, nhưng đối với hạng trên thì

Chánh-phủ thế nào cũng phải bảo-toàn lấy chủ-quyền, mà muốn bảo-toàn lấy chủ-quyền thì thế nào cũng phải duy-trì lấy trị-an. Bởi thế phàm một nguyên-nhân gì có thể phương-hại đến trị-an thì Chánh-phủ quyết dứt trừ cho hết.

Những nguyên-nhân có thể nhiễu hại đến trị-an là những thứ gì? ký-giả xin trích một đoạn trong bài diễn-văn của nhà chánh-trị nói trên kia cũng đủ bày tỏ cái kiến-địa của Chánh-phủ: « Những sự nguy hiểm to tát có hại đến chủ-quyền của chúng ta, ít nhất là có thể ngăn trở sự nghiệp của chúng ta, là những cái gì?.... Những hiểm-tượng ấy là ở trong chứ không phải ở ngoài, nó thuộc về phương-diện chính-trị, bởi sự tiến-hóa và sự can-thiệp của chúng ta mà sinh ra. Hiểm-tượng ấy vừa ở phái cực-hữu và vừa ở phái cực-tả» Theo mấy lời ấy thì cũng có chỗ hình như Chánh-phủ vẫn rõ cái nguyên-nhân thâm thấu của cái hiểm-tượng đó, nhưng không, vì trong bài diễn-văn ấy, đoạn sau lại có những câu: « Bọn cựu-phái nầy xưa nay vẫn là bọn văn-thân, đối với Chánh-phủ nào thì họ cũng phản-đối cả, huống chi là đối với một Chánh-phủ ngoại-quốc », cùng «Bọn cực-tả nầy là những bọn bất-đắc-chí, vì lòng kiêu-căng tham-dục không được thỏa-mãn, mà đứng ra thái-độ

Ngộ-nhân

TẠP-VĂN

Mùa hạ

Xuân hết kìa nay đã tới hè!
Trách chi giời nắng não nùng ghê.
Cụ già hóng mát đi tìm bóng,
Chim tước thay hình lặn xuống khe.
Gọi thảm đầu cành sôi máu cuốc,
Kêu sầu cuối bụi xáp mình ve.
Cỏ cây vàng úa, hoa phai nhạt,
Giải uần, đàn ai gieo giắc tê.

Chơi thuyền trăng

Ba bốn anh em một chiếc trông,
Thơ khuya lơ lửng vơ vẩn ...
Bờ, cây đầm ấm hơi sương ngậm.
Sông, nước long lanh bóng nguyệt lồng.
Tỉnh giấc chim cành bay lẻ thẻ,
Ngở mồi cá nước lớp long bong.
Tầm dương, Xích bích ai là bạn?
Cảnh đấy tình đây luống chạnh lòng.

Không chán đời

Ai bảo rằng ta đừa chán đời?
Việc đời còn bận lắm ai ơi!
Đồng bào mấy triệu người quen lạ,
Thân thế trăm năm cuộc khóc cười.
Nhẹ bước lang bằng muôn dặm đất,
Nặng vai hồ thỉ bốn phương giời.
Nợ đời mong giả cho đời đã,
Ai bảo rằng ta đừa chán đời?

La Loán

MANDATS CỦA AI??

Bản báo có tiếp được 4 cái mandat số **089776** ở Bồng-sơn ngày 7-5-29, số **101524** ở Quảng-trị ngày 3-6-29, số **148876** ở Gò-công ngày 4-6-29, và số **100961** ở Tam-kỳ ngày 19-6-29 mà không có tên người gởi, vậy ngài nào có mandat ấy xin trả lời cho biết, cảm ơn.

Tiếng-Dân

KHOA-HỌC TẠP-TRỚ

TƯ-CÁCH "XÃ HỘI" CỦA LOÀI SÂU-BỌ

Bàn về việc tổ chức xã-hội, thức giả Tây phương có mô phỏng nhiều cách: cách « tập sản » (collectivisme), cách « cộng sản » (communisme), cách « vô chánh phủ » (anarchisme), v. v. Hiện nay trong loài người chưa có cách trị nước nào tổ chức theo các cách ấy; nhưng trong loài sâu bọ thời có đã lâu.

* * *

Trong loài sâu bọ, ong là một [illegible] hẳng « xã-hội » mà xã hội ấy tổ chức theo lối « tập-sản ». Ta hãy xét một « tổ ong », nghĩa là một « xã-hội ong », thời biết.

Trong mỗi tổ ong có ba thứ ong: ong chúa (reine), ong đực (mâles) và ong thợ (ouvrières).

Trong mỗi tổ ong chỉ có một con ong chúa. Con ong chúa tức là mẹ đẻ của xã hội ong. Nó đẻ rất nhiều, có khi một ngày đẻ đến 3000 trứng. Trứng ấy, cái thời nở ra ong chúa, cái thời nở ra ong đực, cái thời nở ra ong thợ. Trứng nào có ấp thời nở ra ong chúa hay ong thợ; trứng nào không ấp thời nở ra ong đực; ong chúa khi ở trứng mới ra thời cũng như ong thợ, chỉ vì ăn được một món ăn đặc biệt nên sau thành ong chúa. Nguyên trứng nào có ấp thời cũng nở ra ong cái cả; các con ong cái ấy, con nào được nuôi bằng nhụy hoa (nectar) và nước miếng thời sau thành ong chúa; con nào ăn phải một món tầm thường hơn thời sau thành ong thợ; ong thợ tức là ong cái không đẻ được, không đẻ được là vì ăn uống tầm thường nên bộ sinh sản trong thân thể đã hư rồi.

Khi nào trong tổ ong có một con ong chúa vừa trưởng thành, thời nó bay ra ngoài tổ. Mấy con ong đực trong tổ bay theo nó; nhưng cuối cùng thời chỉ có một con ong đực bay kịp nó rồi giao cấu ngay với nó giữa không trung, giao cấu xong, con đực rơi xuống đất chết, còn con chúa thời có mang, rồi quay trở về tổ. Con ong chúa cứ trọn đời chỉ giao cấu với giống đực một lần và có mang một lần như thế thôi; nhưng tuy chỉ có mang một lần mà đẻ được 4 5 năm, mỗi một năm đẻ được chừng 100 000 trứng. Khi nó trở lại về tổ, thời con chúa cũ, nghĩa là mẹ nó, đã cùng với một toán ong trong tổ dem nhau đi làm tổ nơi khác. Như thế là vì trong một tổ không thể có hai chúa. Khi đã lên ngôi « chúa » trong tổ rồi, thời con ong chúa phải nằm yên ở tổ đến khi chết (hay đến khi phải nhường tổ cho một con chúa khác) để lo đẻ. Con ong chúa ở trong tổ không có quyền thế gì, nhưng vì có công lao sinh sản nên bọn ong thợ chăm nom săn sóc lắm, tìm đồ ăn ngon cho ăn, chải rửa vòi cho sạch sẽ v. v. Nhưng nếu có bệnh hay đẻ đã gần hết trứng, thời bọn ong thợ lại lo « dưỡng dục » một con ong chúa khác. Khi con ong chúa con nầy trưởng thành rồi, thời con ong chúa cũ phải đi nơi khác như ở trên đã nói, hay phải bị ong thợ giết. Từ khi ở trong trứng mới ra cho đến khi trưởng thành ong chúa, phải chừng 16 ngày.

Nói về ong đực, trong mỗi tổ có chừng vài trăm đến vài ngàn con. Nó khác mấy con kia một đều, là hai cánh rất giai; cánh giai như thế để khi nào có ong chúa trong tổ mới trưởng thành bay ra thời đua nhau mà bay theo; con nào bay kịp giao cấu được với ong chúa một lần, thế là tuyệt mạng! Còn ngày thường thời cứ kéo nhau đi chơi, chơi xong lại kéo nhau về ăn. Nó tuy không biết làm [illegible] nhưng ăn thời rất khỏe: một con đực ăn bằng gấp ba con thợ! Bởi thế, khi nào có nhiều ong đực quá, thời ong thợ tìm cách giết bớt đi; giết rất dễ, vì chỉ một mình thứ ong thợ có nọc thôi.

Ong thợ thời chính là hạng trọng yếu nhất trong tổ. Tổ nhỏ có chừng 10.000, tổ lớn chừng 100 000 con. Như ở trên đã nói, ong thợ tức là ong cái vì phải ăn đồ tầm thường mà đã mất tư cách sinh sản. Từ khi trong trứng mới ra cho đến khi trưởng thành ong thợ, phải chừng 22 ngày.

Đời con ong thợ rất là ngắn ngủi: mỗi một con chỉ sống được 2 tháng (mùa hạ) hay 4 tháng (mùa đông) thôi. Nhưng sống ít mà làm việc nhiều: thiệt trọn đời nó chỉ lo công ích cho tổ!

Có nhiều thứ ong thợ: có thứ để canh gác, có thứ để gọn gẹp, có thứ để làm mật, có thứ để đi tìm những nơi nhiều hoa, có thứ để đắp dựng, có thứ để chăm nom nuôi nấng ong con, có thứ để xem sóc kho trữ mật, v. v.

(Còn nữa)

Bát-long

Chuyện hay

TỰ-ĐIỂN CỦA NGƯỜI ANNAM TA

Ông Nã phá Luân là một đấng anh hùng tuyệt thế, không những người Pháp dân bà, trẻ con, ai cũng sùng bái, mà toàn cả Âu-châu, ai cũng khiếp oai, và không những Âu-châu mà toàn cả thế giới, ai cũng nghe đến cái tên ông. Tài lực thủ đoạn vẫn nhiều đều, mà cái nguồn gốc thành công chỉ lại một cái dốt, nghĩa là trong con mắt không thấy việc gì khó. Ông thường nói:

« Các chữ khó chỉ trong bộ tự điển của hạng ngu học mới có mà thôi ».

Thế là trong bộ tự điển của ông Nã phá Luân là một bộ sách không có chữ « khó ». Bộ sách ông học chỉ khác người thường có một chữ, mà ông làm ra công nghiệp oanh liệt vĩ đại như thế; còn bộ tự điển của người Annam ta học, thì tự đầu đến cuối chỉ có một chữ « khó » choán hết cả toàn bộ, ngoài ra không còn chữ gì khác nữa.

Anh hùng với ngu thường, khác nhau như trời với vực; mà lúc đầu chia đường, chỉ tại chữ « khó » cùng « không khó » mà thôi. Vậy bộ tự điển ta cũng nên cào bớt bớt chữ ấy đi, kẻo để nhiều quá.

Hay chuyện

THẾ GIỚI THỜI ĐÀM

Tòa Kiểm-duyệt bỏ trọn một bài

CỔ-PHẦN CÒN THIẾU

Công ty ta thành lập, đã kinh hai kỳ Đại hội-đồng mà còn có một số ít ngài chưa góp nữa cổ phần sau, vậy chiếu theo điều quyết-định của Đại-hội-đồng ngày 21 Février 1929, tôi xin cáo cùng các ngài một lần cuối cùng, xin mau mau gởi bạc thiếu về cho Công-Ty, nếu còn chậm trễ nữa, thì Công Ty sẽ giao cho Công-Chứng (Tòa án) bán đấu giá, có thiệt hại xin các ngài đừng trách.

Quản-Lý

HUỲNH THÚC KHÁNG công ty

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

Sách cấm

Có nghị định quan Khâm-sứ ra ngày 19 Juin 1929 cấm trong hạt Trung-kỳ quyển « CÔ ĐẦU MAI », của ông Quỳnh-như soạn, in năm 1929 ở nhà in « Franco Asiatique » Hanoi.

THỪA-THIÊN

(PHÚ-LỘC)

Cường dâm mà thân đánh bạc

Chúng tôi là một bọn dân làng Mỹ-lợi, xin quí báo đăng lên báo câu chuyện sau nầy:

Đêm 15 tháng 3 ta, đương cơn yên lặng, bỗng nghe tiếng chiên hô; dân chúng tôi hoảng hốt chạy xem thì nghe ở nhà tên Tải người la cứu kêu la trời. Xâu tổng đến, đốt đèn lên thấy hai vợ chồng tên Tải và ba anh em chánh Luân níu nhau nằm mất đất. Xâu tổng gỡ ra; chánh Luân bèn chạy ra ngồi lên ván ngựa, dọn nat om sòm. Vừa lý Kiểm đến. Chánh Luân nói rằng: « Mình đi ngang trước nhà, thấy thằng em mình và tên Tải đánh bạc, bước vào bắt; thì nó xúi vợ tâm lấy mình, vu cho chuyện nọ chuyện kia! Nay có lý Kiểm đây, phải lấy cung khai để trị chúng nó cho biết mặt..... » Lý Kiểm hỏi vợ chồng tên Tải; vợ Tải khai rằng: « Tôi vừa đi ngủ, nghe có ai kêu tên tôi và hỏi chồng tôi đi đâu. Tôi nhận biết tiếng thầy chánh bèn thưa rằng: Chồng tôi đau nằm ở căn trước, vậy thầy có việc gì cần kíp chăng? Nói chưa dứt lời thầy đã bước vào buồng, vỗ vai tôi, thả giọng thô bỉ rồi ngồi sích xuống bên tôi, muốn giở thủ đoạn..... !! Tôi tức quá gạt tay thầy rồi nắm cổ thầy mà la. Chồng tôi dậy, thắp đèn, vào nắm tay thầy là tiếp. Kế đó, Phương và Nhác (là hai người em thầy tổng nhà ở bên cạnh) đến, xúm vào gỡ. Hai bên xô xát nhau, thành đồ đạc gẫy vỡ cả. Vừa xâu tổng đến; chồng tôi kêu nhờ trời; xâu tổng bảo buông ra. Chẳng ngờ xâu tổng không trói nổi; thầy chánh liền chạy ra ngồi đó rồi vu cho chúng tôi đánh bạc! Nhưng tang chứng đâu? Vả lại, khăn quặt thầy còn rơi trong buồng tôi đó! » Lý Kiểm thấy có bày việc quan, dâm mai sẽ xử, rồi cũng không thấy gì. Đến ngày 19, xâu trát quan về bắt Tải về tội cờ bạc.

Đâu chúng tôi đều có nghe thấy đầu đuôi câu chuyện, nay tuy

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN
HÚT THUỐC LÁ JOB

chánh Luân vu - cao như thế liền đem đơn kiện tại huyện. Huyện phái thầy Lại về khám (!) ; nhưng khám gì ! chỉ đến nhà Tải ngồi sơ qua. . . ! Cách mấy bữa, quan huyện dạy chúng tôi rằng : « Chánh-Luân bắt bạc không có tang chứng gì và chẳng chỉ có em nó và tên Tải thì cũng vô lối. Thôi ! chớ nên kiện cáo làm gì. quan sẽ bảo chánh Luân nhận lỗi; hòa hiệp cùng nhau là sự tốt (nói dễ nghe thật !.) Dân cũng bằng lòng. Chẳng dè chánh Luân về làng chửi mắng nhiều đều tồi tệ; chúng tôi làm đơn kêu, quan không chấp mà lại đánh đập nữa. Đã hai tháng nay mà không thấy xử xét ra sao.

Chúng tôi quê mùa dại dột ngẩng cổ kêu chẳng hầu trời ; tên chánh có tiền của, có thế lực, toan chữa sự xấu mà vu cho tên Tải về tội cờ bạc. nghĩ thế có oan ức không ? Nhưng rồi đây. quan « phụ-mẫu » có lấy lẽ công - bình mà xét cho chăng ?

(Theo sau 30 tên ký)

THANH-HÓA

(QUẢNG-HÓA)

Thưa qui báo,

Tên tôi là Bùi-văn-Hiếu, quê tại làng Cao-mật có nhời xin đăng lên báo một sự ức hiếp như sau này :

Nguyên hai vợ chồng chúng tôi buôn cá ở đất Cẩm-thủy mà sinh nhai. Mấy lâu nay bọn lính tập ở trong đồn Cẩm-thủy đối với những người buôn bán ở chợ Cửu-Ha thuộc huyện ấy, rất là tàn nhẫn, thường hay mua rẻ, mua ức của người ta ; trước cũng có người vì tức giận đã bị đồi, mà nay họ vẫn không bỏ các cử chỉ đê tiện ấy đi.

Hôm 28 tháng tư mới rồi vợ tôi bán cá ở chợ, có hai người lính tới mua ; mới cân đăng 0$50 mà chỉ trả có 0$10. Vợ tôi không tuân bán, hai bên cãi nhau, chúng nó dở tôi tàn nhẫn ra đánh chửi rồi kéo nhau về. Tới 6 giờ chiều ngày 29, một người cai và 5 người lính kéo nhau tới nhà tôi kéo tôi ra cửa, xâm lại mà đánh không phân phải trái chi cả. . . .

Khi đó tôi có lên đồn kêu, nhưng bị lính gác không cho vào .

Mua bán đã bị hiếp mà lại bị đánh nữa. Nghĩ có ức không ?

Bùi-văn-Hiếu

NGHỆ AN

(CAN-LỘC

Mê tín đến tố là cùng !

Ở làng Gia thiệu có ông đồng Kỉnh, thường mượn tiếng « đức mẹ » mà lừa dối thiên hạ. Ngài con nhà giàu, cờ bạc, rượu chè, hoa nguyệt chẳng thiếu một điều gì. Khi lên đồng thì ra đình quát nạt, vào nhà đánh đập cha anh, chẳng khác gì một lũ điên. Mới rồi « ngài » qua nhà một chị bố con đồng về ở với mẹ. ứng đồng phủ hộ thế nào không biết mà chưa bao lâu chị ấy sinh nở được một gái ! Thế mà dân ta cứ ngơm ngớp tin phục !

Nhờ thế ông lồng kia đã làm được một cái nhà ngói hai tầng, không tốn đồng xu nào cả : tầm kẻ ở xa giắt tiền đến, cả ngày cám cúi xây nhà, đến bữa ra hàng đánh cơm ! Lại có một nhà mô phạm kia (thầy giáo Ng ở đồng Phú lưu thượng) cứ một tuần hai lần đến nhà ông mà dâng lễ. Một hôm thầy ngồi lời ông về đạo mà thân phụ đem chôn lên núi !

Ôi ! mê tín đến thế là cùng cực ! /

Hồng nam

QUẢNG-NAM

(TAM-KỲ)

Vụ được cỡ khai

Ngày mười tháng tư đây, ký giả vào Tam kỳ gặp người lao động tên Niêm ở làng Hòa-Mỹ, xem có vẻ u dột buồn rầu; ký giả hỏi câu do anh ta trả lời rằng :

« Anh ơi ! Ngày 6 đây : ba tôi đào đất đắp sân, có được hai cái đĩa hình dáng bằng nhau, bề rộng hơn hai gang tay người lớn, trong lòng có vẽ hoa lá rất xinh ; nhưng tôi cuốc nhầm, hai cái đều có vỡ một miếng cả.

Khi tôi đem về nhà, con ở Tiêu trả tất cả bốn chục đồng (40$) mà tôi không bán. Ông Chuyên-Viên là người quyền hào lắm chỉ trả tất cả một đồng, tôi không chịu.

Nghe nói trình quan, tôi tưởng nói chơi ; hay đâu cách vài bữa, ông xã Trà tang Hòa Mỹ bắt tôi và sai đem hai cái đĩa lên nhà, xét hỏi bao ngày cực khổ rồi dẫn xuống phủ.

Ký vào biên, quan bảo rằng : « đĩa nầy để đem dâng về Huế », không nghe nói cho tiền bạc gì cả. Sự tình như thế, ông bảo tôi không buồn sao được. »

. . . . Cũng lạ thật ! mà cũng đáng buồn cho cái thói tham nhũng của những hạng quan lại như quan phủ này. Mong sao ngài sẽ lấy lẽ phải mà đối đãi với bọn bần dân.

Lai cảo

QUI-NHƠN

Ăn tiệc hụt !

Vừa rồi ký giả đi ngang qua nhà thầy trợ N. L. T. thấy công chúng xôn xao và nghe tiếng ồn ào.

Dừng chân lại xem thì mới rõ là câu chuyện đánh lộn : đầu đuôi như sau này :

Ngày thứ sáu, 7 Mai, nhơn vì thầy trợ B. v. T. có một người con thi đậu bằng cấp Thành-chung, ngày ấy thầy lại ở nhà nghỉ. Thầy trợ N. L. T. cùng bốn ông bạn khác mạo tên thầy trợ B. V. T. mà làm một cái giấy mời tất cả anh em đồng nghiệp chiều đó quá bước lại nhà để uống chén rượu mừng. Anh em ai nấy đều ký cả vào giấy mời, và chiều đó đúng giờ ẹn cùng nhau đắc tới nhà thầy trợ B. V. T.

Nhưng lạ thay !!! Lúc đến nhà thì bàn ghế ngổn ngang, đèn dầu lu lù, chẳng có vẻ gì là sắp thiết tiệc mừng cả ! Ngồi nói chuyện khảo, uống nước trà trong. Từ sáu giờ tới tám giờ tối, đợi mãi mà cũng chẳng thấy, gia chủ dọn cơm, anh em mới thì thào với nhau, thì ra mình đã bị lầm cái kế nói trên, bèn kéo nhau về bụng đói !

Ông đốc N. V. cũng mắc vào kế đó nên ông tuốt thẳng lên nhà thầy trợ N. L. T. mà đánh tuấy. Nhưng tác dầu thầy còn tưởng ông đánh chơi nên cười mãi, sau bị đòn đau, mới hay rằng ông Đốc quyết đánh minh cho hả dạ căm tức, bèn lựa lời cho mấy đáp, nghe cũng khá đau.

Cái tấn kịch cũng buồn cười thật !!! thế là đều dỏn, không những vô ích mà lại có hại.

Ngọc-hồ

NINH HÒA

Lại thơ từ thất lạc !

Thơ từ gởi về miệt làng Tam-ích Ninh-đức, vân vân, thường bị thất lạc. Bọn trạm không đưa đến tận tay người có thơ, mà chúng nó thường đưa cho những người ở quán Suối-rẻ, nhờ đưa lại (Quán này ở khít bên đường thuộc địa số 1, nên chúng nó từ trạm Ninh-hòa vào đến quán, rồi trở về).

Nghe đâu quan Sứ Nhatrang có truyền cho chúng nó phải có một quyển sổ riêng để những kẻ nhận thơ ký tên vào. Nhưng vì sao nay chúng nó cũng còn lười biếng như trước nữa ?

Người thấy

BẮC-KỲ

HANOI

Vụ Việt nam Quốc dân đảng

Có tin ở Hanoi hôm nay cho hay rằng vụ Việt-nam Quốc-dân-đảng đã gần hiểu kết, nghĩa là sự bắt bớ đã thấy vắng và đã phỏng ngày đem ra tòa.

Vừa trước vừa sau hết thảy hơn ba trăm người bị bắt về vụ ấy, còn cái tin nói bắt đến bảy trăm người là sai.

Trong số hơn ba trăm đó có một ít người bị bắt rồi được thả ra liền ; song cũng có người được thả ra rồi lại bị bắt lại.

Hiện nay có 145 người bị giam tại kiểm lớn đường Hỏa-lò Hanoi. Còn bao nhiêu, là linh hoặc là người làm việc các công sở, thì ở dâu giao về do cho quan trên cai quản, chờ khi tòa xử, sẽ giải về Hanoi dặng ra mặt trước tòa-án.

Ngày xử án phỏng định vào đầu tháng Juillet. Có tin nói ngày 10 tháng ấy, lại có tin nói ngày 15, chưa biết ngày nào.

Việc nầy chưa biết thiệt hư thế nào. Ở Hanoi có một tờ báo tây nói là việc của ai bày ra để lập công, chớ không phải là việc thiệt có. Song tờ báo ấy chỉ nói như vậy có mấy bữa đầu. lâu nay nín thinh không nói chi nữa.

Từ hôm xảy ra án mạng người đàn bà ở Haiphong thì ở Haiphong và Hanoi lại thêm rộn sự bắt bớ và soát nhà. Người ta cho hai việc liên can với nhau. Song hôm nay đã rõ ra rằng việc án mạng ấy là thuộc về việc gia tài, không thì cũng việc tình, chớ không quan hệ gì với vụ Quốc-dân-đảng cả.

(T. Ch. 15 Juin)

NAM-KỲ

SAIGON

Vụ mất súng ở đồn Ô-Ma

Về vụ mất năm cây súng mousquetons, hai cây súng mitrailleuses và một ít ống bị ở đồn Ô-ma, thì sau có bắt được người lính pháo thủ tên Tiên can về vụ mất súng nầy.

Khi ấy người ta nghi cho Tiên cầm súng bán cho nước lân cận mạnh bạo kia, nhưng chúng tôi lại nghi là bán cho các đảng cướp, hay là Tiên lập một đảng cướp mà lấy súng ấy dùng.

Quả nhiên vừa rồi trong Chợ-Lớn có xảy ra một vụ cướp, nên người ta tìm ra được hai cái bị và 9 ổn đạn Lebel. Đem bị đạn ấy ra xem thì rất vừa vặn với mấy khẩu súng mousquetons mất trước kia. Người ta nghi cho bọn cướp ấy đã đem súng ấy ra dùng. Bắt được vài đứa trong đảng cướp ấy tra hỏi, thì chúng nó khai rằng đảng cướp của chúng nó có hai cây súng mousquetons.

Hiện giờ sở tuần cảnh và mật thám còn đương lo đi tìm kiếm nữa.

C. L. 6 juin

XỔ SỐ QUỐC TRÁI

(LẦN THỨ 29)

Ngày 1er Juin

Những số sau nầy trúng **100$00**

(*Tiếp theo*)

80.822	37.204	42.174	46.703
30.327	37.241	42.198	46.924
30.349	37.338	42.400	47.066
30.357	37.360	42.423	47.297
30.762	37.385	42.458	47.341
30.766	37.520	42.529	47.372
30.901	37.557	42.567	47.414
30.932	37.656	42.582	47.520
30.933	37.713	42.631	47.730
31.180	38.222	42.699	47.744
31.412	38.287	42.729	47.878
31.647	38.346	42.759	47.886
31.875	38.392	42.764	47.898
31.910	38.522	42.847	47.917
32.095	38.538	42.890	47.980
32.413	38.660	43.000	48.015
32.236	38.970	43.001	48.049
33.237	39.065	43.158	48.093
33.320	39.096	43.349	48.287
33.658	39.205	43.640	48.314
33.667	39.448	43.982	48.326
33.694	39.598	44.048	48.350
33.935	39.602	44.106	48.409
34.115	39.603	44.343	48.635
34.118	39.889	44.527	48.644
34.223	39.916	44.534	48.676
34.329	39.984	44.573	48.706
54.338	**40.062**	44.825	48.963
34.751	40.088	44.901	49.033
35.012	40.274	44.987	49.034
35.497	40.493	**45.036**	49.057
35.568	40.505	45.145	49.373
35.938	40.673	45.361	49.428
36.009	41.006	45.451	49.501
36.059	41.142	45.585	49.599
36.234	41.362	45.640	49.695
36.238	41.363	45.696	49.757
36.263	41.760	45.779	**50.189**
36.294	41.801	45.982	50.211
36.319	41.859	46.185	50.373
36.659	41.882	46.290	50.378
36.689	41.914	46.451	50.431
36.759	41.993	46.480	50.515
36.817	42.109	46.481	50.569
50.787	52.870	56.195	58.365
50.846	53.023	56.372	58.382
50.952	53.120	56.598	58.436
51.085	53.171	56.755	58.671
51.164	53.196	56.982	58.919
51.354	53.666	57.126	59.040
51.449	53.710	57.364	59.199
51.618	53.841	57.537	59.221
51.706	54.352	57.618	59.234
51.824	54.607	57.631	59.305
51.938	54.680	57.669	59.364
51.956	54.720	57.700	59.447
52.115	55.093	57.769	59.621
52.272	55.498	58.108	59.669
52.666	55.620	58.159	59.705
52.706	55.691	58.358	59.911
52.844	56.018	58.360	59.942
60.846	68.883	75.979	82.539
60.955	69.303	76.057	82.541
61.011	69.444	76.158	82.850
61.029	69.813	76.218	83.055
61.035	**70.004**	76.253	83.103
61.112	70.171	76.576	83.163
61.168	70.224	76.601	83.540
61.395	70.447	76.661	83.547
61.443	70.582	76.684	83.652
61.471	70.606	76.774	83.726
61.923	70.715	76.851	84.140
61.959	70.722	76.979	84.516
62.000	70.810	77.242	84.556
62.402	71.015	77.390	84.459
62.406	71.018	77.468	84.576
62.692	71.561	77.613	84.591
62.703	71.638	77.636	84.595
62.834	71.666	77.701	84.695
63.045	71.747	77.842	84.785
63.178	71.785	77.890	84.9[illegible]
63.607	71.866	77.899	**85.009**
64.714	71.941	77.901	85.153
64.339	72.074	78.013	85.168
64.341	72.222	78.437	85.197
64.405	72.314	78.546	85.252
64.553	72.350	78.630	85.355
64.635	72.490	78.726	85.436
64.668	72.643	78.743	85.566
64.706	72.583	78.765	85.723
64.834	72.937	78.861	76.781
64.851	72.952	78.899	87.043
64.891	73.095	78.915	86.223
64.981	73.196	79.203	86.316
64.983	73.233	79.231	86.370
65.953	73.432	79.459	86.450
65.613	73.465	79.587	86.523
65.796	73.539	79.694	86.854
65.811	73.559	79.749	86.856
65.912	73.944	79.803	86.888
65.933	74.091	79.904	87.003
65.949	94.200	**80.080**	87.011
66.241	74.338	80.276	87.273
66.492	74.408	80.280	87.285
66.823	74.450	80.569	87.478
67.153	74.443	81.033	87.546
67.217	74.493	81.369	87.711
67.387	74.852	81.458	87.889
67.635	**75.030**	81.459	88.304
67.736	75.222	81.484	88.487
67.746	75.294	81.598	88.569
67.817	75.491	81.692	88.744
67.927	75.492	81.868	88.759
68.013	75.722	81.948	88.897
68.303	75.836	82.076	89.077
68.436	75.840	82.175	89.227
68.614	75.935	85.318	89.607
68.832	75.957	82.469	89.619
			89.697

DẦU KHUYNH - DIỆP
DÙNG MÀ PHÒNG ĐỐI BỆNH TRUYỀN-NHIỄM

Những bệnh lên sưởi, cúm v. v. . . , là hay lây. Nhà nào không có phòng riêng cho người đau nằm, muốn tránh sự truyền nhiễm, nên theo cách sau nầy :

Dùng dầu K. D. thoa toàn thân người bệnh (cả tóc) và rưới chung quanh chỗ nằm và mùng mền. Làm như vậy trong vài tuần, bệnh đã không truyền qua kẻ khác, mà người đau khỏi sanh thêm ra chứng gì nữa.

(*Theo phương-pháp Bác-sĩ Milne*)

VIỄN - ĐỆ
distillateur, ĐỒNG - HỚI

MẠO HIỂM NỮ HIỆP

(PHÚC - NHI - MA - TƯ TRINH - THÁM - ÁN)

Dịch - giả : XÀ-TÚC-TỬ

Số 41

CHƯƠNG THỨ TƯ

Cái cảnh lạ ở núi Nam-sơn trong lúc trời mưa

(*Tiếp theo*

Bà tước nghe được mấy câu, rằng mình mới cái, xem ra có bộ kinh hãi và trả lời rằng :

— Hôm qua tôi vì cái chuyện xảy ra đó, trong lòng hoảng hốt mà hồ chỉ nghĩ một đều là mau cầu tiên sinh lại cho sớm sớm dặn thầy chủ tôi mà khám phá cái án đó, còn ngoài ra tôi không nghĩ đến đều gì nữa. Vả bên nàng HẢI-ĐỨC lúc sáng mai tôi sẽ thân hành tới chỗ giáp mặt nàng mà cáo tố đều ấy cho nàng rõ chắc là không ngại gì. Còn bên cha con TÔ-THÁCH Nam tước, thì tất nhiên đợi tôi, cũng không phiền, nhưng nay tôi hãy nói điện thoại với nàng LÊ-CÁCH, bảo trăng bữa nay không cần phải trông đợi tôi ngày mai tôi sẽ tới nói chuyện như vậy thì đã khỏi cho cha con họ nóng lòng trông đợi bữa nay, mà dầu có nghe được cái duyên do, cũng khỏi đến thay cho tôi mà hoảng hốt kinh hà. Tiên sinh nghĩ như cách đó phó ấy có ổn thỏa không ?

Bạn ta gật đầu, tán thành và nói rằng :

— Nàng nữ-lang đột nhiên nghe cái tin nầy thì sao cũng không khỏi kinh ngạc, nàng đã kinh ngạc thì sẽ lạm rồi đến lâm tự cũng nên chi bằng nói cách hòn hàm thì hay hơn.

Bà tước đứng ngồi, đi lại nơi cái bàn điện thoại, vừa sắp rung chuông kêu nơi thì nghe tiếng chuông leng keng, đã có người đánh điện thoại lại. Bà tước cầm cái ống nghe đặt lên bên tai nói với nhau mới hồi lâu mới rồi. Lúc đó ta, cùng bạn ta đựa bên đầu lưu cầu mà trông ra cảnh chơi, và nói nhỏ với bạn ta những đều ta nghi mới rồi (tức là trong đám bồi bếp, có quan hệ đến cái án nầy), vì thế nên những câu Bà tước nói điện thoại đó, ta không chú ý đến chút nào. Khi đó Bà tước vừa quay dây cái điện thoại, thì tay mà vào cái máy điện đang xoay một cái, đèn điện sáng lòa ta xoay đầu lại, tự nhiên sinh đều kinh hãi : vì thấy Bà tước đổi hẳn sắc mặt, có cái bộ kinh hoàng đi thường sa vào hết vào nơi phòng khách hình trạng khác xa, giống như bị một đều gì kích thích dữ dội khác thường khiến cho tự nhiên mà đổi hẳn cái thường độ và lại phát lộ ra lẽ ngoài ai cũng trông thấy, không che dấu được. Ta có ý muốn lại hỏi thì bạn ta đã bực cười mà hỏi trước Bà tước rằng :

Mụ nữ-hiệp đó lại có nói chuyện gì với HẢI-ĐỨC-nữ sĩ đó chăng ?

Bà tước cũ cả ngày ngừng nói :

— Dò được tình hình, thì hai ngài đã rõ rồi chớ ?

Ta nghe câu hỏi ấy không sao trả lời được, vì trong lúc Bà tước nghe và nói điện thoại, ta cũng không nghe và cũng không dùng đến thần kinh tai mắt, nên ta không biết trong điện thoại nói những đều gì, cũng như Bà tước mắc nói điện thoại thì tự nhiên không nghe bạn ta nói chuyện với nhau là câu gì. Thế mà Bà tước đột nhiên có câu hỏi mà hỏi : Dò được tình hình hai ngài rõ rồi chớ ? ai còn hiểu được ? Vậy mà bạn ta có một cái máy nghe đặc biệt, một mặt thì chú ý nghe những lời ta mách bảo, một mặt thì bao nhiêu tình hình trong điện thoại Bà tước, đều rõ cả cái đại khái. Bạn ta có những cái tài năng của trời phú riêng không trách nào ai cũng phải khâm phục khen ngợi.

Dương lúc bấy giờ, ta tuy có mối cảm giác như thế, nhưng không thể nói cho tường tế với Bà tước được, chỉ theo bạn ta và lưu tâm dăng nghe những lời bàn giải dưới nầy. Những câu Bà tước sắp nói bị một đầy nhân thoại của ta, làm cho đứt đoạn vậy xin thong thả ta dùng một cốc nước đá cho đã khát, rồi sẽ thuật cho khán quan nghe.

CHƯƠNG THỨ NĂM

Lịch sử một cái sơn-động trong tòa ổ-cung

Dương lúc Bà tước hỏi bạn ta : « Tình hình trong điện thoại hai ngài đã hiểu đại lược rồi chớ ? » Bạn ta gặc đầu, Bà tước liền tiếp nói. (Tức thuật câu chuyện trong khi nghe điện thoại) :

Nguyên sau khi ăn trưa rồi, HẢI-ĐỨC nữ-sĩ đã tiếp được cái tin của nàng nữ-đạo đó biết rằng cái cổ-quan mà ngày nay tôi cần dùng đã bị mất trộm rồi. Việc đời những chuyện hay thường hay chếch-mác, một việc đã gần thành công mà nay lại sinh đều bo chiết như thế, nữ sĩ sinh lòng kinh hoảng vội vã, trong một giờ đồng hồ, đã kêu hai ba lần điện thoại, vì tôi lúc ra đi vội vàng lật đật, không nói cho người nhà biết là đi đâu, nên người nhà chỉ biết câu chuyện « mất trộm cái cổ quan » mà thôi, chớ không rõ tôi đi nơi nào. bởi thế nên nàng lại càng thêm nóng hoảng nữa, bấy giờ nàng đã nghe có hai ngài ở đây, nàng có lòng mừng cho tôi phó thác được người, cái tung tích của người nữ-đạo cang cường gắt gỏm kia, sẽ bị hai ngài tra thâm đến nơi đặng đem cái não mê chấp tự tin lầm lạc của người ấy mà cạo rửa cho sạch, cho người ấy hiểu rõ cái khổ trung của tôi, không có lẽ mình vào giữa đàng mà can thiệp khuấy rối nữa, ấy là tốt lắm. Nàng lại nói bình nhật nàng vẫn hâm mộ đại danh hai ngài, nay gặp nhịp tiện đây, nàng định buổi sáng ngày mai, sẽ phó bệnh thân hành tới đây mà ra mắt hai ngài, và hầu chuyện cho được tường tất. Cứ theo lẽ thường ứng thù mà nói, thì một người bạn con gái vức tới thăm, ai lại không tỏ lòng hoan nghênh, song nàng HẢI ĐỨC trong mình đương có bệnh đã năm sáu năm nay, không hề bước chưn ra khỏi cửa, dầu cho ở trong nhà, trong một ngày cũng gắng sức lần ra giường hầm đạo một đôi giờ đồng hồ ; còn bước ra đàng giang nắng, thì cái bệnh thế ấy, làm sao mà rán nổi, vì thế nên tôi can ngăn mãi, mà nàng không chịu nghe, nhất định sáng mai sẽ thân hành lại đây. Tôi bởi cái bệnh của nàng mà gánh vác bao nhiêu tâm sự, nay vì sự tình của tôi, phiền nàng phải khó nhọc, rất như vì thế mà bệnh nàng thêm nặng, tôi biết sẽ liệu làm sao ? thật là khó cho tôi quá, hai ngài có cách gì mà ngăn cho nàng khỏi đi lại, thì tôi cảm ơn vô cùng.

(Còn nữa)

https://tieulun.hopto.org

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE
(ĐÔNG-PHÁP-ĐỊA-ỐC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay { Căm nhà đất / Căm đồn điền / Làm nhà / Tậu nhà tậu đồn điền

Giả góp từng tháng nát gốc nát lãi, như góp họ giả từng năm, từ MỘT đến NĂM năm

Lãi rất nhẹ — Cách giả dễ dàng.
Bản-Hội có nhận vẽ các kiểu nhà giá tính rất hạ.

XIN HỎI THỂ LỆ TẠI :

HANOI — *Hội Sở Bản Hội* 89 *phố Francis Garnier*
TOURANE — *Maitre* PHAN-CAO-ĐOÀN,
Lục-Sự kiêm Quản-Lý Văn Khế tại Tòa Án

90.160	98.443	106.010	115.180
90.272	98.475	106.052	115.291
90.297	88.490	106.084	115.307
90.424	98.500	106.240	115.371
90.427	98.530	106.301	115.471
90.854	98.549	106.387	115.518
90.973	98.560	106.418	115.643
90.974	98.572	106.582	115.828
90.988	99.038	106.679	115.855
91.330	99.076	106.770	116.037
91.335	99.124	106.885	116.087
91.352	99.178	107.017	116.186
91.368	99.292	107.116	116.356
91.470	99.356	107.174	116.376
91.634	99.403	107.276	116.487
91.792	99.417	107.388	116.602
91.861	99.429	107.395	116.662
92.097	99.626	107.444	116.698
92.176	99.661	107.666	116.955
92.378	99.673	107.865	117.104
92.349	99.841	108.025	117.107
92.401	99.871	108.173	117.155
92.408	99.877	108.237	117.317
92.445	99.983	108.563	117.353
92.488	99.986	108.596	117.476
92.566	**100.067**	108.851	117.592
92.583	100.135	109.239	117.752
92.595	100.151	109.418	118.177
92.915	100.238	109.570	118.278
92.925	100.253	109.599	118.445
92.950	100.331	109.610	118.473
93.001	100.375	109.619	118.669
93.269	100.520	109.706	118.682
93.298	100.553	109.833	118.687
93.491	100.561	**110.048**	118.907
93.574	100.687	110.072	118.918
93.696	100.923	110.128	119.367
93.856	101.098	110.322	119.415
93.896	101.103	110.370	119.505
93.980	101.775	110.418	**120.010**
93.987	101.878	110.536	120.038
91.005	101.930	110.743	120.098
91.302	102.001	110.752	120.157
91.397	102.011	110.757	120.341
91.666	102.098	110.983	120.402
91.830	102.403	111.139	120.568
91.883	102.411	111.144	120.679
91.912	102.480	111.251	120.683
91.935	102.706	111.390	120.812
91.961	102.815	111.477	120.892
95.075	102.939	111.550	121.151
95.122	102.983	111.691	121.154
95.150	103.636	111.808	121.233
95.197	103.041	111.865	121.255
95.279	103.305	112.012	121.322
95.312	103.360	112.998	121.577
95.370	103.417	112.134	121.759
95.452	103.435	112.364	121.813
95.471	103.585	112.691	121.964
95.631	103.823	112.719	122.008
95.809	103.917	113.051	122.055
95.890	101.027	113.210	122.070
96.009	101.041	113.263	122.095
96.051	104.071	113.358	122.229
96.067	101.223	113.435	122.261
96.079	101.385	113.591	122.438
96.267	101.523	113.610	122.461
96.635	101.595	113.729	122.551
96.644	101.709	113.787	122.633
96.683	101.757	111.064	122.637
96.716	**105.217**	114.120	122.623
96.729	105.373	114.260	122.758
96.745	105.418	114.312	122.896
97.110	105.605	114.402	122.915
97.256	105.618	114.497	123.051
97.687	105.701	114.560	123.359
97.802	105.728	114.569	123.360
97.813	105.717	114.639	123.498
98.068	105.961	114.769	123.583
98.190	106.001	114.960	

Những phiếu quốc-trái có số ở trên này thì được lãnh tiền tại các sở Kho-bạc trong cõi Đông-pháp bắt đầu từ ngày 15 tháng bảy tây.

Khi lãnh chỉ phải trừ tiền thuế nhà nước đã định mà thôi.

Các người có những phiếu ấy phải nộp phiếu tại Kho-bạc từ bây giờ để tiện việc kiểm soát. Khi nộp sẽ có giấy biên nhận.

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

VẤN ĐỀ DẠN CHÚNG GIÁO DỤC CỦA PHỤ NỮ

(Tiếp theo)

II. — Cách thực thi việc giáo dục dân chung cho con gái

Trước đã nói, vì địa vị và tính tình con gái không giống con trai, thời sự giáo dục và huấn-luyện cần cho họ không thể không khác nhau được. Thế thời cách thực thi giáo dục dân chúng cho con gái, phải nên xếp đặt thế nào ? Cứ theo kiến giải của ta đại ước phải căn cứ mấy điều sau này :

1.) *Huấn luyện cho thành công dân.* Nước Trung hoa từ trước đến nay, không chịu đem con gái trong nước cho được dự vào quyển số mục quốc dân, vì thế họ không hề bàn hỏi đến sự tình quốc gia một chút nào, hễ nói đến một điều tri thức làm kẻ công dân, thời con gái so với con trai, lại còn kém xa nữa. Thế thời, những điều dân chúng giáo dục cần cho họ, tất phải lấy sự huấn luyện cho họ thành ra tư cách một người công dân làm điều căn cứ thứ nhất.

2.) *Huấn luyện cho biết cách sinh sản.* Nói đến việc sinh sản thời phải bàn đến việc chức nghiệp, nay nói đến chức nghiệp, chưa nói đến trong bốn hạng lớn là sĩ nông, công, thương không hề nhắc đến địa vị bạn con gái, hễ tức như trong ba trăm sáu mươi cửa hàng, đã có mấy cái hàng mà bạn gái tự đứng quản lý lấy đâu. Họ ở trong các thứ nghề nghiệp, đã không được dự cái địa vị gì, thời cái năng lực sinh sản của họ, dẫu không nói đến mà cũng đủ rõ. vì thế sự dân chúng giáo dục đối với bạn nữ lưu, tất phải lấy điều huấn luyện cho họ biết cách sinh sản làm điều căn cứ thứ hai.

3.) *Huấn luyện cho biết giữ sức khoẻ.* Giữ cho mạnh khoẻ là một điều mà con gái nước Trung hoa không chịu chú ý thứ nhứt, tức như ngày nay, về phương diện con trai, người ta đã hết sức đề xướng các cách thể dục, mà về phương diện con gái, vẫn còn chưa có ai đề cập đến bao giờ. Sở dĩ vì thế chẳng những con gái hạng cựu cứ y nhiên giữ cái bộ dáng gió thổi ngã ngay (nhược bất cấm phong), đến như phần nhiều các bạn gái hạng tân tự cho mình là được có giáo dục, cũng đều đua nhau đánh phấn thắt hông, không thiết bàn gì đến vệ sinh cả. Cứ xét như tình hình ấy mà lan mãi ra, thể cách của quốc dân, càng chịu thêm cái ảnh hưởng không hay, vì thế cái căn cứ thứ ba trong sự dân chúng giáo dục cho bạn nữ lưu, phải cột lấy sự huấn luyện cho họ biết giữ được khang kiện là cần thiết.

Cứ như ba cái mục tiêu nói ở trên, chúng ta đã có thể đoán định cái sự nghiệp nên làm rất cần thiết về phương diện dân chúng giáo dục cho bạn nữ lưu, nay thuật riêng ra như sau này :

1.) *Cải lương phụ nữ hiệp hội.* Phụ nữ hiệp hội đã tổ chức lên, thực hiện đã được hơn một năm, nhưng các hội viên trong hội, lại chỉ có một số ít bạn nữ lưu có tri thức ở các nơi, chứ chưa từng cùng với hạng con gái khác, phát sinh quan hệ với nhau, vì thế không có hiệu lực một chút nào. Từ nay về sau, ta nghĩ rằng nên cho những hạng con gái đã vừa tuổi đều được gia nhập, mà phải do hội Tiên tiến nữ tử liên hiệp ở các nơi nhờ giáo dục cuộc của huyện chính phủ, hành chính cuộc của thị hương tổ chức, mà tiến hành, : quả làm được như thế thời tri thức làm công dân của bạn nữ lưu dần dần có thể tăng thêm được.

2.) *Đặt trường học dân chúng cho nhiều.* Trường học nữ tử dân chúng, các nơi vẫn đã có khai thiết rồi, nhưng số nhà trường còn ít lắm. Con gái thất học trong cả nước nhiều đến như thế, mà chỉ nhờ có mấy cái nhà trường dân chúng đề bổ cứu thôi, thực không biết cho đến khi nào mới có thành hiệu. Vả lại cái khóa trình trong dân chúng giáo dục để dạy cho bạn gái tất phải căn cứ ba cái mục tiêu đã nói ở trên, cũng là phải nên ra sức thực hành, để dẫn dạo cái đồng ý cho họ.

3.) *Trù liệu mở sở tập nghề cho bạn gái.* Cái tôn chỉ các sở tập nghệ, là để lợi dụng cái thời giờ thong thả của bạn gái, mà dạy bảo họ lấy những nghề thủ công lặt vặt. Phàm các bạn gái hễ ai có thời giờ thong thả, đều có thể ghi tên vào học tập. Người nào học tập chăm chỉ hay là có thành hiệu, chính phủ nên có ban thưởng cho, để tiện việc đề xướng và cổ lệ. Chẳng những dùng cách ban thưởng các nơi đều nên chú ý đến, mà những cách dùng để đề xướng việc giáo dục cho dân chúng hết thảy đều nên trù tính đến cả. Ta nghĩ nếu có thể suy rộng đến nơi đến chốn, thời chẳng những giúp sức cho việc sinh kế trong gia đình không biết bao nhiêu, cho đến cả việc hành vi, việc tiêu phí của bạn gái, cũng chịu được nhiều điều rất hay.

4.) *In cho nhiều báo chí dạy bạn gái xem.* Thứ báo chí ấy, các nơi phát hành ít lắm. Ta tưởng rằng các bạn gái phần nhiều bận việc trong gia đình không đi nhà trường được, giả sử nay in cho nhiều các thứ báo chí ấy, mỗi ngày phân cấp cho các bạn gái ở trong gia đình, để lúc dỗi việc mà xem, thời đối với sự mở mang tri thức cho bạn gái, chắc có thể chịu được cái hiện quả rất to.

5.) *Đặt trường thể dục cho bạn gái.* Bàn đến việc thể dục cho bạn gái, nhân vì các điều quan hệ trong sinh lý, thời phải nên có nhiều điều khác hẳn với việc thể dục của con trai. Phàm người nào đã có biết qua việc thể dục ít nhiều, đều hiểu như thế cả. Nhưng mà các trường thể dục ở các nơi, đều không có trường nào thiết bị một cách riêng như vậy, vì các trường thể dục hiện hành bây giờ chỉ có con trai được hưởng thụ thôi. Cái hiện tượng như thế, thực là không hợp chân lý chút nào. Từ nay về sau, đối với phương diện thể dục của bạn gái, ta phải nên ra sức mà khởi hành.

6.) *Đặt nhà xem sách xem báo cho bạn gái.* Nhà thư viện của bạn gái, chỉ chủ để tiếp rước các bạn gái thôi, để cho tiện các bạn gái hăm hở mà đến xem. thời cái hiệu lực so với những nhà thư viện trai gái coi chung, có phần lại được nhiều hơn.

7.) *Đặt câu bộ-lạc cho bạn gái.* Các bạn gái ở những lúc thong thả, dẫu không được tự do hết thảy như con trai, nhưng mà các bạn gái không có những cách vui chơi cho chính đáng, để cho họ điều hòa với tinh thần. thời đối với việc giữ sức khoẻ của bạn gái tất phải chịu cái ảnh hưởng không hay. Hiện nay các nơi đều không chịu chú ý đến điều ấy, ta lại cho là một điều khuyết điểm rất quan trọng.

Xuân-lan biên dịch

TRÍCH LỤC CÁC BÁO

THẢM TRẠNG DÂN SỞ MÍA Ở PHÚ-MỸ

Phú-mỹ là một làng mới lập, có phần sung túc ở xa chân thành Baria chừng hai mươi mấy cây số. Ở đó, có một sở mía của hội « Société des sucreries et raffineries de Cochinchine » cai quản. Dân làm ở đó phần nhiều là anh em Trung-Bắc-kỳ. Cái tình cảnh dân lao-động ở nước ta, nhứt là ở vườn cao su và sở mía không cần bài gì ai cũng biết. Nay bản báo mới được bức thư này ở Phú-mỹ gởi lên, xin đăng nguyên văn lên đây, để công đồng làm.

Phú-mỹ ngày 30 Mai 1929. . .

. . . . . .

Chúng tôi hết thảy là dân Bắc-kỳ bị mộ vào làm sở mía ở Phú-mỹ đã gần 3 năm nay, gần mãn hạn giao kèo. — Chúng tôi lúc mới vào là 146 người, mà hiện nay chỉ còn 82 người. Trong số mất đó phần bị đánh đập cực-khổ phải bỏ mạng, phần phải trốn tránh gian nan, sự đau đớn của chúng tôi nói ra bao nhiêu, lại đau lòng bấy nhiêu ! Nay có một việc nầy mới là oan - khổ cho. Hơn một tháng rày chúng tôi làm đầu tắt mặt tối mà không có tiền công. Hỏi chủ, chủ cứ rày lần mai lửa, bẹn hoài, bẹn mải, để đến đổi chúng tôi chịu đói — đói lắm ông ơi ! — Vì tiền không có, mua gì ai dại mà bán chịu cho ! Lại đã hai tháng rồi ông chủ bắt chúng tôi nộp mỗi người 7$40 đặng đóng thuế thân. Chúng tôi chờ mãi mà đến bây giờ cũng không thấy phát giấy cho chúng tôi nên chúng tôi bỏ đi đâu thì bị lính thộp dẫu đem về Baria làm tù cực khổ quá !

Vì những sự cực khổ mà chúng tôi vừa kể trên kia đó, nên hồi 12 giờ khuya đêm 28 Mai 1929, chúng tôi lòng không dạ đói rủ cả dân libres Trung kỳ hiệp nhau lại hơn 300 người kéo nhau đi bộ xuống tòa Baria. 5 giờ sáng ngày 29 mới tới nơi. Chúng tôi liền kéo nhau vào chực sẵn ở cửa tòa để quan trên ra xử. Chúng tôi ngồi đợi độ 1 giờ đồng hồ thì bồng chốc thấy ba bốn chiếc ca-mi-nhông lại, có 2 ba ông Tây ở trong xe đi ra. liền đó có độ vài ba chục người lính vai mang súng chỉnh tề, vào biểu chúng tôi ngồi sắp hàng đôi lại để quan chủ tỉnh ra xử. Trống vừa điểm ra hầu liền thấy quan Tham-biện và mấy ông Tây khi hồi bước ra, bây giờ chúng tôi mới nghe nói là : mấy ông Tây đó ở Cam-tiêm lại. Bây giờ chúng tôi mới bẩm với quan Tham-biện duyên cớ đầu đuôi. Quan Tham biện bảo chúng tôi rằng : « Việc mấy anh không có tiền công thì mấy anh trở về đòi ông chủ mấy anh, tôi không có biết. Còn tiền thuế thân không có nộp, nếu các anh bảo nộp cho ông chủ các anh rồi, thì về hỏi ông chủ mấy anh, chớ tôi không có nhận tiền đó ». Chúng tôi nghe quan chủ tỉnh bảo vậy, thiệt lấy làm lạ quá, không biết tại sao tiền nộp thuế đã trừ tiền lương của chúng tôi đã mấy tháng nay rồi, mà nay bảo là chưa nộp. Chúng tôi liền đứng giậy thưa : Nếu phải vậy chúng tôi xin về mời ông chủ chúng tôi xuống đây xem. Sau chúng tôi kêu nài giả tiền lương, thì ngài bảo : Bay làm với ai thì về đòi người ấy, tao đây có dùng bay đâu ? Chúng tôi thưa : Trăm lạy nhờ ơn ngài là của tỉnh đèn trời soi xét việc oan-ức, biểu ông chủ chúng tôi nếu chưa trả tiền được cho chúng tôi, thì cho chúng tôi một cái giấy và phải mua gạo và cho đồ ăn kẻo đói quá, từ hai hôm nay rồi không có miếng gì trong ruột. Ngài bảo : Bây giờ bay có kêu nài cũng vô ích, ta chắc rằng hội bây giờ không có tiền trả cho bây đâu ; chi bằng bay lên xe cam-mi-nhông, về bên Cam-Tiêm làm công với ông chủ đây, rồi ông trả tiền công và lấy giấy tờ cho. Nhưng chúng tôi nhứt định không chịu, dỗ chúng tôi ngồi nữa giờ đồng hồ, anh em chúng tôi cũng trước sau một lòng, đành không chịu, thà là chết ở sở chúng tôi làm còn hơn đem thân đi bán một lần nữa. Lúc đó ông có liền hô lính sắp hàng hai lại đuổi chúng tôi phải trở về lập tức. Lính dẫn chúng tôi đi ra khỏi cầu mới trở lại. Trong lúc dẫn chúng tôi đi ra đó ông có nói tiếng tây bảo lính rằng : « Phải giữ chúng nó cho nghiêm, đừng cho chúng nó mua gì hết trọi, để cho chúng nó đói quá phải trở lại lên xe mà về Cam-tiêm ». May trong lúc đó có mấy người thợ ở nhà máy chúng tôi, họ đi đại biểu cho thợ, đi kêu nài tiền lương hai tháng nầy không phát, mấy người đó họ có biết tiếng tây, cho nên những câu ông có nói đó họ hiểu được. Và lại ông chủ Cam-tiêm có nói cùng ông xếp chúng tôi rằng: Bắt một vài đứa cứng đầu trong bọn nó bỏ ngay lên xe, tức thì mấy tụi kia phải đi theo về Cam-tiêm. Nhưng chúng tôi biết ý không chịu, thà là chết đói, còn hơn chịu bán thân hai lần. Chúng tôi ra về từ hồi 10 giờ sáng mai cho đến 8 giờ đêm mới về tới sở ; song trong bọn dân chúng tôi cũng có nhiều người bị đường xa, bụng đói đi không được phải nằm ở dọc đường mãi tới 4 giờ chiều hôm 30 Mai 1929 mới về tới nơi. Chiều hôm 29 thấy quan Tham-biện Baria lên cùng ông cò và năm tên lính có súng ống hẳn hòi, nghe nói lên để giữ cho ông chủ là Carré kẻo sợ lộn xộn. — Cách hôm 30 thấy ông Carré đi Saigon về giắc cả ông chủ ở bên Cam-tiêm xuống hỏi, về sở chúng tôi rằng : tiền còn lâu mới có, vậy bây giờ ai bằng lòng đi qua làm cho ông chủ Cam Tiêm, ông sẽ cho mượn tiền bây giờ mà ăn. Nghe nói ông Carré muốn dùng dằng không trả tiền cho chúng tôi, làm cách để cho chúng tôi đói phải bán thân cho sở Cam-tiêm. — Thưa ông chúng tôi lúc mộ vào nói lúc nào mãn giao kèo, hoặc hội không dùng chúng tôi nữa, thì trả chúng tôi về xứ sở chớ

NAM-HƯNG TƯ-NGHIỆP HỘI-XÃ

Annam *FAIFOO*

BÁO CÁO

Bổn hội xin mời cổ đông đem tạm phiếu và biên lai đến Tổng cuộc mà nhận chánh phiếu, và nhận số lời về năm 1927 luôn thể.

Cuộc phát mãi cổ phiếu đã xong rồi. Bổn hội xin tin cho cổ đông hay rằng : Có một cổ đã nộp được ba phần tư rồi và 142 cổ đã nộp được hai phần tư rồi ; mấy cổ đó còn dư bạc, vậy xin đem tạm phiếu và biên lai đến Tổng cuộc mà nhận bạc dư. Có 44 cổ mới nộp phần nhứt nên còn thiếu bạc của bổn hội. Vậy xin mấy chủ cổ phiếu đó đem bạc đến cho bổn hội để tránh sự khó khăn về sau, nó có lẽ làm phiền đến mình và tổn kém cho mình. Xin lấy 8 ngày làm kỳ hạn.

Còn cổ đông nào nhường bán lại cho nhau thì xin đem tạm phiếu đến Tổng cuộc mà ghi vào sổ nhường bán của Hội ; cứ 3 tháng một lần là ít.

NAM-HƯNG TƯ-NGHIỆP HỘI-XÃ
Kính cáo

Chú ý ! Chú ý !

Ai là chủ tiệm bán thuốc bắc « CHÍN và SỐNG » nên tìm đến tiệm QUÂN-THẮNG ở đường CANTONNAIS N° 78-89 FAIFO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, cước câu, trừ danh từ xưa chí nay trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế, ai ai đều nghe tiếng ; Bán sỉ bán lẻ giá cả phải chăng, ai ở xa muốn hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả lời ngay : .

Xin kính mời quý khách chiếu cố.

Chủ nhân kính cáo
QUÂN-THẮNG

CÓ TIN MỪNG

Có lời kính cáo các bạn Thương nghiệp, tây, nam, khách và các quí khách, nay chúng tôi được đứng bán Độc quyền các thứ vải cho một nhà Đại Thương Cục pháp, tức là compagnie GRATRY, toàn xứ Trung-Kỳ.

Xin mời các quí ngài chiếu cố, chúng tôi hết lòng chăm chước cái giá rất là phải chăng, để cùng nhau hưởng lợi, xưa nay phần ít có một công việc xứng đáng về tay bạn Thương nghiệp VIỆT-NAM ta.

Hiện thấy các tỉnh trong xứ Trung-Kỳ chúng tôi có Đại lý ca, xin tiện đâu đến đấy giao thiệp cũng như một nhà. Nay kính cáo

TIÊN-LONG THƯƠNG-ĐOÀN
52 Rue des pipes Hanoi
Chủ nhân : TRẦN-QUANG-ĐOÀN

Ai thấy đau lưng mỏi gối ?

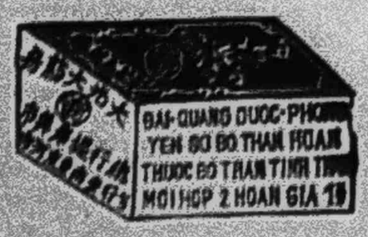

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG

Tiệm cái 46 Boulevard Tổng-Đốc-Phương CHOLON — Tiệm nhánh 47 Phố hàng Đường HANOI :

YẾN SƠ BỔ THẬN HOÀN

Mỗi hộp 1$00 *12 hộp* 10$00

Nếu quí vị thấy đau lưng, mỏi gối, tứ chi mỏi mệt, không muốn ăn uống, lâu ngày không có con, không muốn gần đàn bà, hoặc là ăn nằm với đàn bà không được như sở nguyện, tinh khí lỏng và mau ra, ban đêm thường hay đi đái mót, ấy là chứng bại thận rõ ràng. Hãy mau dùng thứ « *YẾN SƠ BỔ THẬN HOÀN hiệu BƯƠM BƯƠM* » thì thấy hiệu nghiệm liền. Có bán khắp cả mấy tiệm thuốc bắc xứ VIỆT-NAM, CAO-MÊN và LÀO, và có sách thuốc để cho không. Nhớ có hiệu **BƯƠM - BƯƠM** kẻo lầm thứ giả.

PILULES "RÉT"

Là một thứ thuốc trị các chứng sốt rét rất thân hiệu

Hiệu thuốc PHAM - DOAN - ĐIÊM ở TOURANE được độc quyền trữ và bán tại ĐONG - DƯƠNG

có nói để đem bán cho sở khác đâu, sao bây giờ lại không trả tiền cho chúng tôi, rồi tiền thuế thân của chúng tôi rộp cũng lấy tiêu đâu mất, mà đến nay chúng tôi hỏi quan Tham-biện bảo là không nộp! Vậy nay xin cho chúng tôi biết món tiền đó hiện bây giờ ở đâu, phải trả lại cho chúng tôi, mà phải đem trả chúng tôi về xứ, chớ sao lại bỏ đói chúng tôi rồi đợ ngon đợ ngọt bán chúng tôi cho sở Cam-tiêm, là một chỗ rừng xanh nước độc, ai tới đó cũng bị mặt bủng da vàng, hết thảy cu-ly vào đó là bỏ mạng.

Vậy chúng tôi có lời nhờ ông chủ bút đăng bài nầy lên qui báo yêu cầu cùng chánh-phủ:

1°) Trả chúng tôi về xứ không được bán cho sở nào hết, nhứt là Cam-tiêm, phần nhiều con nhà lao-động đã phải bỏ thân ở đó.

2°) Trả tiền lương cho chúng tôi.

3°) Trả tiền thuế thân mỗi người là 7$10, cả thảy thợ thầy cu-ly có độ trên 500 người, bằng không phải phát giấy thuế thân cho chúng tôi.

Hết thảy dân đồng ký

(Thần-chung 8 Juin)

VIỆC THẾ GIỚI

Á-ĐÔNG

TRUNG-HOA

Điểm Phùng đoàn kết

(Tin ngày 13 tháng 6)

Điểm Phùng đoàn kết đã có chứng thực. Hôm qua Điểm tích-Sơn chính thức phát biểu lời tuyên ngôn cùng điện cho quốc phủ, đại chỉ bảo rằng Tưởng đã thủ tiêu lời quyết nghị đánh tỉnh Hà-nam thì tôi cũng có thể theo lời khuyên của Tưởng mà không từ chức nữa. Lời nói ấy có ngụ ý theo Phùng.

Hai Trần ở Quảng châu

(Tin ngày 13 tháng 6)

Trần-tế-Dường và Trần-minh-Khu đã quyết liệt. Trần-tế-Dường biện quyết định đem sư thứ nhứt trú hết ở hai miền Lưỡng-giang và Tứ-tấp ở tây bắc để nghiêm cự không cho quân Trần-minh-Khu tiến trú. Dồn rằng Trần-tế-Dường có tin liên lạc với Quế-hệ, thời cục tỉnh Việt lại sẽ có đại biến hóa.

(Dịch Quốc-báo)

ÂU-CHÂU

PHÁP

Vấn đề bồi thường

Ngày thứ sáu, 7 Juin, Ủy hội Giám-định đã ký bản báo cáo nhất định, theo bản báo ấy thì số tiền nợ của Đức phải trả trong 59 năm. Trong 37 năm đầu thì mỗi năm Đức phải trả 1988 triệu mác. Trong 22 năm sau thì Đức phải đảm phụ trả số trái khoản đồng minh nợ Hoa-kỳ, và trong 15 năm, Đức lại phải trả cho Hoa-kỳ mỗi năm là 40 triệu mác để bù lại số tiền bồi thường của Chánh-phủ Hoa-kỳ phải trả cho nhân dân Hoa-kỳ.

Số tiền Đức phải thường trả mỗi năm thấp hơn số tiền các nước trái quyền cần để trả nợ của mình. Nước Pháp mỗi năm sẽ được 1046 triệu rưỡi mác, thế là hơn số tiền nợ Anh và Mỹ được 420 triệu.

Nước Đức sẽ trả bằng tiền thu nhập về xe lửa, và bằng những món tiền trích ở Ngân sách. Những món tiền Đức trả sẽ giao về nhà Quốc-tế ngân hàng (Banque Internationale, sẽ tổ chức) để chia cho các nước trái quyền. Quốc-tế ngân hàng sẽ phát hành trái khoản để sắp đặt việc giao phó của Đức. Tư bản của Quốc-tế ngân hàng là 100 triệu đồng, một phần tư sẽ đóng thiết. Hội đồng Quản lý của ngân hàng sẽ do các viên Quản-lý của 7 ngân hàng phát phiếu của các nước trái quyền sung chức, và đại biểu của các nước khác.

Báo cáo ấy lại nói rằng sự giao phó bằng hóa vật (Prestation en nature) của nước Đức có quan hệ rất lớn trong cuộc kinh tế và trong sự xuất khẩu của Đức, không thể nhất đán bỗng dưng được. Cái kế hoạch mới dự định một cái chương trình giao phó giảm từ 750 đến 200 triệu mác, bao trong hai năm thì hết chương trình ấy. Số ấy sẽ chia cho các nước theo phần nợ của mỗi nước, như nước Pháp năm đầu được 60 triệu. Họ lại dự định rằng Quốc-tế ngân hàng có thể làm cơ quan để đặt những hóa vật của Đức giao phó và giúp tư bản cho các cuộc công tác làm bằng các hóa vật của Đức giao phó.

Thế là Ủy hội giám định đã xong việc. Còn việc tổ chức Quốc-tế ngân hàng và thiết bị kế hoạch giao phó hóa vật mới thì để giao cho Ông Parker Gilbert là người Tổng ủy viên về việc thi hành kế hoạch Đạo ny tư (Plan Dawes) trước.

Kế hoạch mới nầy gọi là kế hoạch Ô-văn-Ưn (Plan Owen Young), nghĩa là kế hoạch của ông Ô-văn-Ưn, ủy-viên Mỹ ở hội đồng, đề xướng. (Theo Arip)

PHI-CHÂU

MA-RỐC

Chiến tranh với thổ dân

Ngày 12 tháng Juin có tin rằng ở miền tây nam, tại xứ Midelt, một đội lính bản dân bị quân thổ dân đánh úp. Theo thông báo của bộ Binh-vụ thì quân của Chánh-phủ (Pháp) chết hết 81 người và bị thương 38 người. Lập tức có quân cứu viện đến để đánh giải vây cho cái binh đồn bị quân thổ dân vậy. Có ba đội tàu bay ném đạn trái phá xuống nơi quân khởi loạn.

Quân khởi nghịch chú trọng về đồn Ait-Yacoub, họ vây gần hết đồn ấy. Đồn ấy chỉ có thể giao thông với miền bờ biển phía nam thôi.

Theo tin ngày 15 thì có một chiếc máy bay ha được xuống đồn Ait-Yacoub, lấy bản báo cáo tường tình rồi lại bay đi. Đồn còn nhiều lương thực và đạm được Sác vật có thể dắc ra ngoài đồn cho uống nước được.

Theo tin ngày 16 thì ở chung quanh hai đồn El-Bordj và Ait-Yacoub đã khôi phục yên lặng. Tàu bay hầy thấy nơi nào có toán đông người khả nghi thì ném trái phá xuống ngay. (Theo Arip)

NHỮNG SÁCH CÓ BÁN TẠI BẢN QUÁN

Hỏa xa chỉ nam mỗi quyển	0$30
Phép nuôi gà »	0,18
Xã hội luận »	0,25
Xã hội »	0,20
Việt Nam dã thảng »	0,10
Nữ công thường thức II »	0,20
Thôi miên »	0,25
Phụ nữ Tùng san »	0,20
Họa tình »	0,25
Chí phục thủ »	0,25
Pháp Luật »	0,20
Truyện ném bút 1 et 2 »	0,06
Kinh tế học II »	0,10
Vấn đề sinh mệnh »	0,20
Chính trị nước Nhật »	0,17
Đông tây văn hóa II »	0,18
Phụ nữ vận động »	0,20
Những gương anh hùng »	0,15
Chính trị Trung-hoa »	0,20
Dân quyền II »	0,17
Quân trị Dân trị »	0,10
Thực dân lịch sử »	0,40
Đông tây vỹ nhân »	0,35
Sách thuốc gia dụng »	0,35

Ai mua xin chiếu giá gởi tiền và nhờ gởi thêm 0$13 cước, nếu mua hai quyển trở lên, thời thêm mỗi quyển 0$03 nữa.

Mũ liège đủ các kiểu năm 1929

NHẸ

BỀN

ĐẸP

DỤC-XƯƠNG

Hanoi N° 32 des Cantonnais — TONKIN

Lại có bán thức dụng về âu trang như là: Cravates, Hœuds, Cols, Souliers, Crêpe-Impérial

Bán buôn giá rất hạ, xin quý khách chiếu cố cho.

TAM KỲ THƯ QUÁN

BÁN { *Tiểu thuyết, sách học*
Nhật báo
Giấy bút . . . . .

Các nhà trước thuật muốn gửi sách báo, xin viết thơ thương lượng với:

M. Dinh-văn-Tường

propriétaire de la librairie Tam-kỳ

Avenue Maréchal Foch

VINH

BẮC NINH

BỆNH QUI ĐA CÓ THUỐC TIÊN

Nếu ai mắc phải bệnh LÁO hay ĐƯƠNG NHÂN mà đã uống thuốc khắp cả mọi nơi rồi, [illegible] thì nên uống ngay thứ thuốc của hiệu HOÀNG-VĂN-ÍCH ở nhà ở phố Hình sơ, tỉnh Bắc-ninh, uống thứ nào cũng phải khỏi, và ai nặng, mà đường đinh đau vẫn đã như thường ở nơi, mà không dính đau vẫn đã như thường, mà người không có mắt mặt mặt thì nên gọi là nó, vẫn là uống được như thường, ai lại như thường, uống ít nhiều là khỏi, hai thứ thuốc nầy hiệu đã nổi danh từng khắp thế giới, ai cũng biết rằng hai món nầy hay có mặt, thật là bản không giám nói khoe. Thuốc lá 1 p. 00, được mỗi 1 p. bán hiệu giá cách tính bán giao ngân đã hiệu lại có thứ thuốc đau mắt gió, có người [illegible] hay mắt đã mà đang thứ nầy chỉ nhỏ hơn [illegible] ai thích bán thứ thuốc nầy là chỗ có hàng vạn người khỏi rồi, giá 0 p. 00 một lọ, 3 chai thuốc uống phải nên lại M. Lê-văn-Thân ở nhà số [illegible] Hàng-Bạc Hanoi, PHÁP-HÀ ở nhà số [illegible] Hàng Bồ Hanoi, và chỉ nghiệm thực biết rằng thiên hạ [illegible] nhớ.

Ai cũng đều khen!!

Thuốc

BỔ - HUYẾT - KHU - PHONG

Chuyên trị bệnh Phóng-thấp, đau gân, đau mình, đau xương, tê chưng tay, mỏi gối

hiệu

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

Tiệm thuốc to nhứt của người VIỆT-NAM

Có dùng mới biết công hiệu. *Mỗi chai giá* 1$ 50

Trong cõi Đông-Pháp chỗ nào cũng có ĐẠI-LÝ BÁN

Ở Trung-kỳ ngài nào muốn mua thuốc cao, đơn, hoàn, tán của Bản-hiệu hay muốn làm Đại-lý, xin cứ viết thơ cho ông

TRẦN-KIÊM-QUÁN

~~Đại lý độc quyền ở Trung-kỳ~~

Rue Đông-ba — HUẾ

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

HAIPHONG

BỐN THỨ RƯỢU THUỐC RẤT QUÍ

1.) TRANG-AN THÁI-BẠCH TỬU chuyên môn bồi âm dương bổ khí huyết, hương vị thơm ngon; già trẻ gái trai đều dùng được cả. Kẻ già uống hàng ngày thì đỏ da thắm thịt, người trẻ uống hàng ngày thì nhan sắc thêm xuân, thật là một thứ rượu tiên vậy. Mỗi chai lớn giá 2$00.

2.) TRÀNG-DƯƠNG CHỦNG TỬ TỬU chuyên trị tâm thận hư nhược, dương sự bất cử, hiếm hoi con cái, dùng thứ rượu nầy sẽ thấy hiệu nghiệm ngay, mỗi chai lớn giá 1$50.

3.) TỨ ÂM BỔ HUYẾT TỬU chuyên trị âm hư huyết nhược, xanh xao gầy còm, yếu ớt kém ngủ, như đàn bà kinh nguyệt bất điều, và những người ốm mới khỏi dậy dùng thứ rượu nầy, thân thể sẽ được mạnh mẽ như thường, mỗi chai lớn giá 1$50.

4.) PHỤ KHOA KỲ TỬU chuyên trị đàn bà sau khi sinh đẻ, huyết độc chưa sạch trong người khó chịu hoặc sinh đau bụng, uống rượu nầy vào để trục ứ sinh tân rất là thần hiệu. Mỗi chai lớn giá 1$50.

Bốn thứ rượu thuốc nầy có bán ở hiệu NGỘ NHƯ, PHỐ GIA-LONG (NGÃ GIỮA) HUẾ và hiệu SINH HUY, PHỐ LA GA VINH.

Ở hiệu NGỘ NHƯ lại có bán THUỐC TRÀ ĐÔNG-XUÂN-HƯƠNG tức KỲ HAI, VINH và ĐĨA HÁT BÉKA NƯỚC ĐỨC.

Ảnh tráng men kiểu nhớn!!!

Bản hiệu đã có kiểu ảnh tráng men nhớn bố rục:

27 x 33 và 15 x 21.

Xin các ngài đến đặt ngay cho kẻo hết.

HƯƠNG-KY photo Cần bạch.

DẦU CÙ-LÀ THIỆT

Dầu cù-là thiệt, đã dư hai mươi năm danh tiếng, chuyên trị những bịnh sau đây rất công hiệu:

Dầu cù-là thiệt, trị nhức đầu, sổ mũi vận minh muốn cảm, thoa vào bên tang, lỗ mũi, và đánh xương sống vài lần thì bịnh mạnh tức thời.

Dầu cù-là thiệt, trị đau lưng, trật gân, sưng lác lác, thoa nó vào, rồi lấy bông gòn quấn mấy chỗ đau ấy lại trong giây phút, bịnh được an thuyên.

Dầu cù-là thiệt, trị đau lỗ tai, nhức răng, lấy nó mà vấy công nhét vào chưn răng, thật rất hay, hết đau liền.

Dầu cù-là thiệt, trị đau bụng (trúng thực) tức ngực cũng giải.

Dầu cù-là thiệt, trị thương tích, thú cô nọc cắn, thoa vào được bình yên vô sự.

Mỗi người bộ hành, nên nhớ tùy thân một ve cù-là thiệt vì nó là thuốc bá chứng, nam phụ lão ấu đều dùng được cả. Xin hỏi Ông Bà có dùng thuốc qu bán nầy rồi, thì mới biết sự thần hiệu của nó; song phải ngừa, kẻo lầm đồ giả mạo. Mua ở có dấu cù-là thiệt thì hãy mua thứ của nhà thuốc NGUYỄN-VĂN-TRI, bào chế sư, ở Mỹ tho, (Cochinchine làm mới là thiệt tốt.

Thuốc bán theo lãnh hóa giao ngân. Định Giá như vầy

Bán lẻ mỗi ve nhỏ: 0$30. Bán lẻ mỗi ve vừa: 0$50. Bán lẻ mỗi ve lớn: 0$80

Còn mua về bán lại, sẽ tính giá riêng, tùy theo mua nhiều hay ít.

NGUYỄN-VĂN-TRI *Pharmacien diplômé* BÀO CHẾ SƯ

Có bằng cấp trường Cao đẳng, Bằng-cấp

Chuyên môn và đã có làm việc Nhà-Nước lâu năm.

ĐÀO-NGUYÊN NÊN TỚI

Gặp buổi như hoa,
Kiểu giầy Ba lê
Đa dủ mọi mẫu,
Gót ngọc nào ai,
Diểm trang về mới,
Hồng-kông các lối,
Giá hàng bán rẻ,
Đào nguyên thử tới.

AN - THÀNH 37 *rue de la soie* HANOI

Xin gởi Tem 5 xu lấy kiểu đầy mới 1929

Quà biếu vào ngày hội 14 JUILLET

Bộ khay thuốc lá bằng bạc thực; hạng 4 thứ 44$00 *giá hạng 5 thứ giá* 50$00 *cả cước gởi.*

Bán tại hiệu: LY-SENG-BAO 42 phố hàng Bồ HANOI

Đại Tài Đại Tài

Bazar Hồng-Lạc

HOÀNG-ĐẮC-VINH

177 Rue du pont Japonais 177

Annam *FAIFOO*

Tiệm tôi có nhận làm ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN xứ Trung kỳ cho hiệu thuốc «BẢ NGỌC DƯỠNG DƯỢC PHÒNG» ở Long xuyên, bán thứ thuốc bổ A phiện đại tài, cả xứ Nam-kỳ đều lấy làm công nhận như thần ca; bo một cách rất dễ giản uống vào khoi phá mệt như thuốc khác, uống nó cũng làm việc như thường được cả, cho đến người đang đi đàng cũng dùng uống nó được, bởi trong thuốc đó không có một chút thuốc A phiện nào cả, nên dễ bỏ như thế, thuốc đã hay mà giá rất rẻ, chỉ một đồng bạc mà đã bỏ được hoặc người hút nặng đến đâu cũng trong ba bốn đồng thì bỏ được, xin đồng bào rong trung ai đã công nhận rồi thì xin giới thiệu cho anh em với, ai đã quyết bỏ thì trăm người không sai một, bổn hiệu giám chắc, chẳng có thuốc nào hơn được, xa gần, đồng bào nên mua thử một lọ thì rõ.

CHỦ NHƠN KÍNH CÁO

Trong 12 tỉnh TRUNG KỲ ngài nào muốn làm Đại LÝ lại xin biên thơ về bổn hiệu thương nghị mà định theo một con timbre 6 trả lời.

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

188-140, Bd Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, ảng Thương-hải như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, câu-châu v. v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không nê sợ phai trô. Bán lẻ đủ các thứ hàng bombay, hàng Nhựt-bổn v. v... Khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trử bán sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture Idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu mua sỉ có huê-hồng).

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ thương-nghị

TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng-đốc-Phương Cholon

NAM-KỲ TAM-THÀNH-DƯỢC

TRỪ-TÊ, BỔ-HUYẾT, GIẢI-LAO?

Hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOCMON

TÊ-CẤP PHÒ-NGUY TAM-THÀNH-DƯỢC

Có ba thứ thuốc hay, đã giúp được nhiều bịnh mạnh nên gọi là TAM-THÀNH-DƯỢC

1 Thần hiệu tê bại hoàn. Kính cáo đồng bào ai mắt bịnh bong tê bại xuội nhức mỏi cách thế nào mau mau gởi thơ đến bổn hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG *Hóc-môn* kiếp lấy thuốc trừ tê mà uống thì ắt được mạnh giải, giá mỗi hộp 1$20 VI như có kẻ nghèo nàn không tiền mà vượn lấy bịnh tê, lập tức viết thơ đến bổn hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG vui lòng gởi thuốc cho không.

Quyết «Bất thực Ngôn»

2 Sĩ lao bổ tạn hoàn, là thứ bổ tinh thần cho qui ông qui Thầy, qui Học sanh bổ phổi trừ ho, hoặc đi tinh mệt mỏi bổ ăn giải trí. Giá mỗi hộp 1$00

3 Điều kinh bạch đái hoàn. Quí cô, qui bà dùng bổ huyết điều kinh và trừ Bạch-Đái bị trừ xây xẩm, hết rút ruột, hết nhức mỏi, đang tư nhuận da thứ rất hay mỗi hộp 1$00

Bổn hiệu có chế LÃO-THỰC-ĐỊA (cửu chưng cửu sái) LỘC-GIÁC GIAO nấu kỹ thượng hạng, để làm tỉ, hoặc đông thang mà uống bổ, mỗi lượng giá 1$00.

Thưa qui vị đồng bào 3 thứ thuốc nói trên đây, nên là tánh chất cao lương phong vị tinh chế THÍNH qui Cô, qui Thầy dùng mà bổ dưỡng thì ắt được khương cường qui thể thấy linh nghiệm chẳng hề sai.

CÁCH GỞI: *Mua thuốc, thơ, hoặc Mandat thì đề ngày:*

M. TRƯƠNG MINH Y *Directeur TẠO-NHƠN DƯỜNG,*

N° 4 *Rue de la Gare* HÓC-MÔN (*GIA-ĐỊNH*)

Qui ngài có mua ba thứ thuốc đây, xin nhờ mua mandat gởi trước còn tiền cước và bổn hiệu, *Muốn đến bổn hiệu đó ngay bến xe lửa đến.*

Thành được nước nhà Đồng-bào huệ cố?

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ

Huỳnh-thúc-Kháng Directeur gérant